

مدیریت همگانی در آموزه‌های وحیانی

www.ketab.ir

نگارنده:

دکتر مهندس احمدعلی افتخاری

سرشناسه	: افتخاری، احمدعلی، ۱۳۴۱-
عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت همگانی در آموزه‌های وحیانی/ نگارنده دکتر مهندس احمدعلی افتخاری
مشخصات نشر	: تهران؛ کتاب آوا، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۶۱ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۴۶-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیفا
شناسه افزوده	: افتخاری، محمدحامد، ۱۳۴۴-
موضوع	: مدیریت (اسلام)، Management- Religious aspects- Islam/ مدیریت- جنبه‌های قرآنی، Management- Quranic teaching/ رفتار سازمانی- جنبه‌های مذهبی- اسلام، Organizational behavior- Religious aspects- Islam/ مدیران- اخلاق حرفه‌ای- جنبه‌های مذهبی- اسلام، Executives- Professional ethics- Religious aspects- Islam
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۷ م ۴۶۷/الف BP۲۳۲
رده‌بندی دیویی	: ۲۱۷/۶۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۰۰۱۵۵

مدیریت همگانی در آموزه‌های وحیانی



نگارنده:	دکتر مهندس احمدعلی افتخاری
ویراستار:	محمدحامد افتخاری
ناشر:	کتاب آوا
نوبت چاپ:	اول - ۱۳۹۷
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۲۴۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۴۶-۹

نشانی مراکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن‌بست حقیقت، پلاک ۴، واحد ۴
شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۱۳۰ - ۶۶۴۰۷۹۹۳ - ۶۶۹۷۴۶۴۵ دورنگار: ۱۵۸ ۶۶۴۶
www.avabook.com Email: avabook_kazemi@yahoo.com
نشانی فروشگاه: اسلامشهر، خیابان صیاد شیرازی (خیابان دانشگاه)، نبش کوچه فرمانداری
شماره تماس: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری فایل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی‌دی، افست، ریسوگراف فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنما، جزوه، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب پیگرد قانونی است.

چکیده:

پژوهش پیش روی شما فرهیختگان، به پیوند دیرینه‌ی دو روی کرد علمی و عملی در رفتار سازمانی اشاره دارد: در با یافته‌های نوین دانش روز بشری، روش‌های موفق اجرایی و معرفی الگوهای قبل بر روی در پرتو آموزه‌های وحیانی و مدیریت کارآمد رحمانی در نظام آفرینش، سعی در بیان سرور و اهمیت بازگشت به دستورهای الهی در منشور جاوید و کتاب هدایت خویش نموده است. به شرایط حاکم بر عصر صنعت گرای روز برای هر روشن فکر مسئول و تکلیف گرد این نیاز نجاتی را پررنگ و نگار ساخته تا در جهت پاس داشت مقام، کرامت، جای گاه و شخصیت ابرو آفریده‌ها، یعنی انسان، به بهترین، کارآمدترین، جامعه‌های بشری را بیش از پیش تضرع و ترسیم نماید.

واژگان کلیدی: مدیریت رحمانی، آموزه‌های وحیانی، عرصه‌های مدیریت

فهرست مطالب

۹	سرآغاز
۱۰	بیان مسأله
۱۰	علّت انتخاب موضوع
۱۱	ضرورت، اهمیت و فایده های آن
۱۱	تبارشناسی پژوهش
۱۱	پیشینه ی پژوهش
۱۲	جنبه های نوآوری پژوهش
۱۲	اهداف پژوهش
۱۲	روش پژوهش
۱۳	ره آورد علمی و عملی پژوهش
۱۳	سازمان دهی پژوهش
۱۵	عرضه های مدیریت
۱۵	عرضه های مدیریت
۱۶	تعاریف عملیاتی واژگان کلیدی
۲۱	۱- مدیریت استرس
۳۹	۲- مدیریت اعتماد
۵۴	۳- مدیریت باور
۵۸	۴- مدیریت بحران
۷۲	۵- مدیریت پاداش
۸۷	۶- مدیریت تطبیقی

۹۱	۷. مدیریت تعارض
۱۳۱	۸- مدیریت تغییر سازمانی
۱۵۰	۹- مدیریت دانش
۱۷۱	۱۰- مدیریت ریسک
۱۸۴	۱۱- مدیریت زمان
۲۱۶	۱۲- مدیریت عملکرد
۲۳۰	۱۳- مدیریت ناب
۲۳۴	۱۴- مدیریت مبنای هدف
۲۴۷	فهرست منابع
۲۵۳	مقالات

باسمه تعالی

سرآغاز

به نام آن که با قلم حق خویش جهان هستی را به رشته تحریر درآورد و با آفرینش انسان کامل و قراردادن آن به عماران خلیفه، مدیریت خود را، درباره‌ی عالم و آدم، ساری و جاری ساخت.

روش خداوند متعال در مدیریت، به سادگی، قابل کشف و معرفی و الگویی برای پیروی است. راه کشف این شیوه‌ی مدیریتی همان قرار گرفتن بر کرم است؛ مانند صفات برجسته‌ای چون: علم، بردباری، قدرت، عفو و رحمت که قابل تأسی است.

صفت مدیریت از صفات فعل خداست که بر اساس اسمای حسنی‌ای الهی شکل می‌گیرد؛ یعنی همان حقایق هستی که به حضرت آدم «علیه السلام» تعلیم داده شد و به فرشتگان عرضه شد و همین امتیاز سبب فضیلت و کرامت و ارجحیت آدم بر فرشتگان گردید و جانشین آدمی در زمین شد.

در حقیقت، تعلیم اسمای حسنی‌ای الهی، تجهیز انسان کامل را به ابزار که به وسیله‌ی آن در صراط مستقیم قرار گیرد و به شایستگی به حیات طیبه رسد و جامعه‌ی خویش را بر اساس آن اداره کند.

و اصول این مدیریت در قالب شریعت و دین ارایه شده است و تضمین سعادت انسان در مسیر زندگی مادی و معنوی است یعنی: از مبدأ تا معاد (آغاز و انجام زندگی) و دین، مسیر زندگی است.

آیینی از مهر و محبت خدا و مدیریتی رحمانی، به عنوان الگویی و میزانی برای سنجش و راستی آزمایی همه‌ی مدیریت‌های ماسوای آن.

با این توضیح که سیره‌ی نظری و عملی پیام بر آن و مدیریت شایستگان نیز با آن سنجیده می‌شود.

مدیریت این الگوهای رفتاری، مصداق و جلوه‌ای از مدیریت رحمانی خدای سبحان است با درجاتی از تغییر به اقتضای شرایط مخاطبان و زمان و مکان و ...

از این‌رو در عصر حاضر بر آن شدیم در مدیریت صنعتی نیز نیم‌نگاهی به آموزه‌های دینی بی‌افکنیم، در کنار یافته‌های بشری و روش‌های موفق اجرایی به مطالعه‌ی این ایده در حوزه‌ی علوم قرآن و حدیث و سیره‌ی معصومان «علیهم‌السلام» پردازیم و یافته‌ها را به‌عنوان: مدیریت همگانی در پرتو آموزه‌های دینی، (از دانش تا روش) ارائه دهیم.

بیان مسأله

با توجه به جردانگی و جهانی بودن آیین اسلام، پاسخ‌گویی به نیازهای جامعه‌های بشری، از روز بعثت تا رستاخیز و مطالعات در ترفات آموزه‌های دینی و نظر به شرایط حاکم بر جهان روز، این پرسش در ذهن‌ام تداعی می‌شد که در حوزه‌ی مدیریت به تفسیر مدیریتی از آیات رحمانی پردازیم و از گفتار، کردار و تقریر بر سیره و سنت الگوهای موفق خدایی توشه‌ای بگیریم.

چراکه خدای حکیم با اراده‌ی غلب خود، اداره‌ی جهان هستی را به بهترین شکل و شیوه به عهده داشته و در کتابش برای مردمان تحلی کرد، است؛ و هر که بدان روی آورد و در ژرفای ظاهر و بطن آن اندیشه کند به بهترین‌ها هدایت می‌یابد. *يَهْدِي إِلَيْنِ هِيَ أَقْوَمُ*؛ و نمود و نمادی از مدیریت رحمانی خواهد شد. (چون برگزیدگان موم) و این قول فصل‌ایزی است.

با این وصف، چرا برهان رسالت و سند اسلام را در عرصه‌های مدیریت، هدایت و رهبری جوامع بشری مهجور ساخته‌ایم؟ آیا زمان بازگشت به آغوش پرمهر قرآن که در شرایط بحرانی کنونی نرسیده است؟ اقبال ما به اهداف و برنامه‌های مدیریتی آن در عرصه‌های مگانی و تخصصی، کی و کجا خواهد بود؟

آیا زمان بهره‌مندی از دانش آفریدگار حکیم و روش پیام‌بران و جانشینان موم «علیهم‌السلام» نرسیده است؟

علت انتخاب موضوع

با توجه به توفیقات الهی در پژوهش و نگارش آثار نوشتاری چند در حوزه‌ی اخلاق، تربیت، آموزش و ... در سایه‌سار آیات و احادیث و تحصیل در چند رشته‌ی متفاوت، پس از هم‌اندیشی با

استادان صاحب‌رأی^۱ در این حوزه و احساس خلأ موجود، بر آن شدم به‌صورت میان‌رشته‌ای نوشتاری هرچند ناکافی برای مدیران سطوح مختلف گردآوری نمایم. تا شاید گامی در رفع نیازهای علمی و عملی باورمندان در جامعه‌های دین‌دار برداشته باشیم و امید که مقبول حق افتد.

ضرورت، اهمیت و فایده‌های آن

شرایط حاکم بر عصر صنعت‌گرایی روز، دیدگاه هر انسان مسؤول و تکلیف‌گرا را به این نکته معطوف می‌دارد که جهت پاس داشت مقام کرامت و جای‌گاه انسانی، بایسته است به ساحت مقدس قرآن کریم، دست‌آوردهای از لحاظ اخلاق، سقوط ارزش‌ها، تضعیف باورها و هویت دینی مردمان جلوگیری کرد. بر عرصه مختلف مدیریت و اصلاح و تعدیل رفتار انسانی و ارتقای فرهنگ سازمانی و احیای ارزش‌های اجتماعی و... شالوده‌ی برنامه‌ها را بر پایه‌ی آموزه‌های وحیانی بنا نهاد و فرهنگ، سیاست، اقتصاد، تربیت، آموزش و انتظام امور دنیا و آن سرای خود را از آن برگرفت و در پرتو آن به نیک‌بخش و رستگاری رسید و با خودباوری و توکل به ذات سرمدی به خود مدیریتی نایل شد و در رنج و آسودگی و کمال به دیدار معبود شتافت.

تبارشناسی پژوهش

جای‌گاه پژوهش حاضر در نقشه‌ی مهندسی علوم، پیوند خردمندانه‌ی دانش‌هایی چون: دین‌شناسی، انسان‌شناسی، بهداشت، سلامت، ایمنی، محیط‌زیست، استاندارد، مقررات قانونی، روان‌شناسی، شغلی، اقتصاد، مدیریت، آموزش و فرهنگ و... است و در سیر تاریخی، نیز به سیره‌ی نظری و عملی مدیران برگزیده و برنامه‌های جامع شایستگان خدایی توجه دارد و سنجشی به یافته‌های نوین دانش بشری، اطلاعات و فن‌آوری و آرای صاحب‌نظران این حوزه دارد.

پیشینه‌ی پژوهش

اگرچه در شماری از حوزه‌های اخلاق، حقوق، مدیریت، سلامت و ایمنی و... پیشینیان تلاش‌های به نتیجه رسیده‌ای را داشته‌اند. ولی در موضوع و عنوان حاضر (مدیریت صنعتی در پرتو آموزه‌های دینی، از دانش تا روش) به‌طور جامع و فراگیر، آن‌هم به‌صورت تطبیقی، هیچ رساله،

۱ دکتر ابراهیم و جناب استاد دکتر علی رضا کوه پای دانش‌یار محترم و مدیر گروه بهداشت حرفه‌ای دانشکده‌ی بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قم.

مقاله، پایان‌نامه و کتابی دست نیافتم از این‌رو، بر آن شدم با یاری جستن از عنایات الهی، تلاش علمی و پژوهشی را پی‌ریزی نمایم و گامی هرچند کوتاه بردارم و راه برای پیوندگان پر توان آسان‌تر جلوه‌گر شود.

جنبه‌های نوآوری پژوهش

ساختار پژوهشی حاضر، ریشه در چشم‌انداز میان‌رشته‌ای و فرهنگی و... دارد که به اقتضای حال و شرایط زمان، مکان، ویژگی‌های مخاطبان و... با ابعاد فن‌آوری اطلاعات و دانش روز پیوند خورده است؛ و ثابت شده است، پژوهش‌ها، نگرش‌ها و نگارش‌هایی که به‌صورت میان‌رشته‌ای سامان‌دهی و ریشه‌دهی است، بسی ژرف‌تر، توانمندتر و اثربخش‌تر بوده و راه توفیق را به کمال پیموده است.

اهداف پژوهش

هدف این نوشتار، پرداختن به پدیده فرهنگی برخورد افراد و سازمان‌ها با آن‌چه که می‌دانند، می‌باشد؛ یعنی: درس‌های آموخته شده و یافته‌های نوین بشری از نظر علمی و تجربی را به بحث می‌گذاریم و با بهره‌گیری از گفت‌وگوها، جداسازی و ستین‌سازی می‌کوشیم راه کارهای بهینه‌ای اجرایی را در پرتو باورها ارایه نماییم و به اصلاح رفتاری سازمانی و منطق اعضای سازمان‌ها و هوش عقلی و رشد خرد جمعی بپردازیم، زیرا رفتار سازمانی بونددی دیرینه با دوروی کرد علمی و عملی دارد؛ و از این مؤلفه‌ها تأثیر می‌پذیرد. چه‌بسا رفتار استادی و رهبر، پیرو متغیرهای مستقلی است مانند ویژگی‌های پیروان، سازمان و شرایط زمان مکان و... و تعدیل این رفتارها و کنترل غرایز در سایه‌سار آموزه‌های دینی با ضمانت اجرایی ایمان رنق‌س اساس حضور در محضر پروردگار مهربان که گواه امروز، داور فرداست به محاسبه و مراقبه‌ی نفسانی کشاند و معرفت ذات سرمدی به تمام خوف و خشیت نوید می‌دهد. همانا سزای ترسایان از مقام ربوبی، دو بهشت است. (و لِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٌ).

روش پژوهش

پژوهش حاصله به روش توصیفی، کتابخانه‌ای است که پس از هم‌اندیشی با استادان محترم صاحب‌رای در طول چند ماه به مطالعه، گردآوری مطالب، مشاهده، فیش‌برداری و مصاحبه، ویرایش مطالب از نظر نگارشی، بازگردانی شماری از واژگان نامأنوس به اصطلاحات رایج ارایه

شده از سوی فرهنگستان زبان و ادب فارسی به بهره‌گیری از مطالب ارزشمند اندیش‌مندان این حوزه با کم‌ترین دگرگونی در محتوا و ساختار و با ذکر مستندات و منابع مورد استفاده قرار گرفت.

ره‌آورد علمی و عملی پژوهش

نتایج به‌دست‌آمده‌ی این پژوهش در پرتو آموزه‌های دینی برای بیان روش‌های اداری امور جامعه در عرصه‌های گونه‌گون و ارایه‌ی راه‌کارهای بهینه‌ی اجرایی و ایجاد فرصت‌ها و بازشناسی تهدیدها در فرایند خودسازی، نیازسنجی، زمان‌شناسی، آسیب‌شناسی، حفظ تناسب اهداف مدیریتی با علاقه و توان‌های آنان، هماهنگی تلاش‌ها و پرهیز از تعارض و چندگانگی در حوزه‌ی اجرا، ایجاد ارتباط میان اهداف نیازها، اولویت‌بندی ایمن‌سازی و سالم‌سازی محیط برای همه، برآورده نمودن انتظارات خود و سازمان (رضایت‌شغلی) با تعدیل و تحکیم روابط انسانی که خود مقدمه‌ی اصلاح‌سازی رفتار سازمان و نگرش سیستمی خواهد بود. همه و همه‌ی این‌ها به حاکمیت فرهنگ مذهب‌بندگی و مقام تسلیم و تلاش برای رسیدن به مقام قرب و رضای الهی و دیدار جانان‌سی‌انجام.

سازمان‌دهی پژوهش

نوشتار حاضر علاوه بر فهرست مطالب، چکیده و منابع، در یک فصل و چهارده محور (عرصه) همگانی سامان‌دهی شده است.